

Monumentaal huis aan de Burg. Vullersstraat geeft bizar geheim prijs

Nederweert24 | 26 mei 2024 | 18:00



Het dubbelpand Burg. Vullersstraat 8 en 10. Links de woning van (voorheen) meester Nieskens.

Foto: SGN

Dat de tweekapper Burg. Vullersstraat 8 en 10 een in het oog springend huizenblok vormt, is bekend. Niet voor niets staan beide adressen, met bouwjaar 1936, op de gemeentelijke monumentenlijst van Nederweert.

Monumentaal huis geeft geheim prijs

Sinds kort mag een nieuwe bewoonster zich de trotse eigenaar van nummer 10 noemen. Amper een dag na de sleuteloverdracht begon zij samen met familieleden met het strippen van oude schrotenwanden op de zolder. Toen de eerste oude planken verwijderd waren kwam tot hun grote verrassing een aantal opschriften tevoorschijn. Met potlood waren daar namen en teksten geschreven die al 88 jaar aan het oog onttrokken waren. Na een seintje bij de redactie van Nederweert24 kwam de bal aan het rollen.

Deugdzaamheid

Beide huizen zijn gebouwd in 1936, als onderwijzerswoningen. In het hoekhuis (nummer 8) woonde meester Gielen (hoofd van de 'jongensschool') en op nummer 10 onderwijzer Hans Nieskens. Die laatste verwierf in 1946 landelijke bekendheid met het boek dat hij samen met een andere bekende onderwijzer, Toon Schreurs, had samengesteld onder de titel 'Het Vaderland spreekt tot de Jeugd'. Nieskens en Schreurs hadden daarvoor allerlei beroemde Nederlandse schrijvers weten te strikken met als doel om de Nederlandse jeugd 'deugdzaamheid en vaderlandliefde' bij te brengen.

Pierre Truijen

In het gedeelte van het pand waar meester Nieskens en zijn gezin woonden, zijn de inscripties gevonden. Die bestaan uit een aantal namen en teksten, vermoedelijk achtergelaten door timmerlieden en bouwvakkers bij de bouw. De duidelijkste tekst spreekt voor zich: 'P. Truijen Rietbrug E206 Nederweert 16 augustus 1936'.

Puzzeltje

Enig archiefonderzoek, nu het adres zo ongeveer op een presenteerblaadje wordt aangereikt, leidt al snel naar diens identiteit. Het betreft Pierre Truijen (1910-1980) afkomstig van de Venloseweg 3. Zijn vader woonde daar in de brugwachterswoning van de Rietbrug (de huidige Niesakkerbrug). Pierre's weduwe, To Caris, overleed in 2005. Was Pierre timmerman of bouwvakker? Dat puzzeltje is nog niet opgelost, ongetwijfeld dat een van de lezers van Nederweert24 ons dat kan vertellen.

Heil Hitler

Naast een paar andere en deels onleesbare namen (Harrie, Piet en Richard) staat er op de houten wand nog een opmerkelijke tekst, namelijk 'Heil Hitler' gevolgd door een hakenkruis in spiegelbeeld. Dat is wel enigszins bizar te noemen en als de tekst van ná 1940 zou dateren dan had die heel wat wenkbrauwen doen fronsen. Op zijn minst bij bewoner meester Nieskens, die fervent anti-Duits was. Maar in 1936 was Nederland nog niet bezet en was Heil Hitler roepen nog niet zo beladen als het vier jaar later zou zijn. Toen hing de vlag er natuurlijk heel anders bij.

Berlijn

Maar waarom schreef de 24-jarige Pierre Truijen (of was het een van zijn collega's?)

op 16 augustus 1936 'Heil Hitler' op een houten wandje? Naar de reden kunnen we slechts gissen. Veel diepgang zat er waarschijnlijk niet achter, zoals ook al uit het onjuiste want gespiegelde hakenkruis blijkt. Maar die datum is wél een aanwijzing. In augustus 1936 vonden in Berlijn namelijk de Olympische Spelen plaats en op diezelfde 16 augustus was de slotceremonie. De spelen werden door Adolf Hitler en zijn nationaalsocialistische vrienden op extreme manier benut als propagandamachine voor het Derde Rijk. Dat zou nog maar een voorproefje blijken te zijn wat uitmondde in de Tweede Wereldoorlog.

Frappant

In augustus 1936 waren de Nederlandse radio en kranten vol van dit Berlijnse sportspektakel en hoe Hitler de spelen aanwendde als propaganda-oorlog. Zou dit tijdens de schafpauze gespreksstof zijn geweest bij de bouwvakkers in 1936, en hebben zij zich daardoor laten inspireren tot het schrijven van 'Heil Hitler'? We weten het natuurlijk niet zeker maar de datumovereenkomst is heel frappant. Maar de naam van de schrijver en zijn doel zal altijd wel een mysterie blijven.

Generaties

De oude plankenwand met inscripties blijft weliswaar bewaard, maar de teksten zullen opnieuw weer voor decennia uit het oog verdwijnen. Eva heeft het plan opgevat om de tekst van dit artikel er bij te hangen. Ooit zal er wel weer verbouwd of gesloopt gaan worden. Toekomstige generaties die er dan bij uit komen kunnen dan met dit artikel uit Nederweert²⁴ verder puzzelen met deze intrigerende teksten.

Reageren?

Met dank aan Eva Gutjens. Weet jij meer over Pierre Truijen of over meester Hans Nieskens? Laat het weten in de reacties.

Alfons Bruekers | Erfgoedgemeenschap Nederweert

De Erfgoedgemeenschap Nederweert is het collectief van vier organisaties die actief zijn op erfgoedgebied in Nederweert: Stichting Geschiedschrijving Nederweert (SGN), Stichting Regionaal Archeologisch Bodem-Onderzoek (STRABO), Geschied- en Oudheidkundig Genootschap De Aldenborgh en Stichting Cultuurhistorische Publicaties voor de regio Weert. Hun doel is het stimuleren van de belangstelling voor, en het behoud van erfgoed in de gemeente Nederweert. Door middel van

lezingen, excursies en publicaties. Daarbij wordt ook het zogenaamde immateriële erfgoed niet vergeten, zoals dialect, genealogie, historische tradities en folklore.

Tekst op houten wand: 'Heil Hitler'.

Tekst op houten wand: 'P. Truijen enz.' De zolderwand waarop zich aan de achterzijde de opschriften bevinden. Foto: Alfons Bruekers.

De Olympische Spelen van Berlijn in augustus 1936. Atleten brengen de Hitlergroet. Bron: wikipedia. Het woonhuis van Pierre Truijen bij de Niesakkerbrug (toen Rietbrug) aan de Venloseweg. De foto is uit 1939, toen er een wachtpost van het Nederlandse leger was gevestigd. De vrouw en man in overall op de foto zouden wel eens lid van de familie Truijen kunnen zijn. Tips zijn welkom.





16 Reacties

1. Jos Jonkers

26 mei 2024 | 18:40

Als ik me niet vergis waren Schreurs, Gielen en Nieskens zwagers. Waren allen gehuwd met een dochter van dezelfde familie uit Grathem.

2. Jos Jonkers

26 mei 2024 | 18:51

Volgens mij zijn Gielen, Nieskens en Schreurs allen meesters op de St. Lambertusschool zwagers van elkaar. Ze zijn alle drie gehuwd met een dochter van de Fam. Hendrickx uit Grathem.

3. Van Veldeke

26 mei 2024 | 19:06

Mooi stukje geschiedenis weer. Ik lees die stukjes van Alfons Bruekers van de heemkundeverenigingen altijd met veel plezier. In het gemeentebestuur zijn ze geen fan van hem hoor ik overal maar ja dat duurt tot de volgende verkiezingen en dat zijn ze weer weg.

4. Renee Gielen

26 mei 2024 | 20:00

Meester Gielen was niet het hoofd van de jongensschool. Dat was Toon Schreurs. Hans Nieskens was getrouwd met Betsy Hendrickx, Reinier Gielen met (Philo-)Main, en Toon Schreurs met Nelly.

5. D. Truijen Weert

26 mei 2024 | 20:01

Pierre is denk ik de vader van Jan Truijen (elektronica zaak in Ospel). De vrouw in het midden op de foto bij de brug is waarschijnlijk Toke Truijen. De zus van Pierre. Toke was de eerste vrouwelijke brugwachter van Nederland (voor RWS) als ik me niet vergis en ze heeft de Niesakkerbrug tot in de jaren 80 met de hand bediend. Ze woonde tot haar door in het huis bij de brug. Wij gingen er ieder weekend spelen. Haar man is verongelukt bij de brug toen hij de weg overstak. De andere man is Pierre Truijen of zijn broer Tjeu Truijen van de supermarkt op Busschop mijn opa.

6. D. Truijen Weert

7.

26 mei 2024 | 20:06

Oh ja leuk detail op de foto bij de Brug.

Op de achtergrond links van de woning zie je als je goed kijkt twee (witte) palen. Die staan er nog steeds. Zo weet je precies waar de foto genomen is.

8. Guido Hoebe

26 mei 2024 | 21:02

Goedenavond,

Misschien moet U eens met mijn moeder gaan praten. Zei is de nog oudste levende dochter van Meister Gielen, en heeft veel opgetrokken met Meister Nieskens samen lezen. Ze zou U nog veel kunnen vertellen.

Zei is bijna 93 en woont in zorgcentrum sint Jozef in Meijel, afdeling Fuut. Eventueel kan ik hierbij bemiddelen, dat zal dan wel via mail of telefoon moeten. Dit is omdat ik het grootste gedeelte van het jaar in Kraków (Polen) woon en als ik in Nederland ben ben ik in woonachtig in Emmen. U mag mij altijd benaderen, ik ben zelf 61 en weet

nog wel het een ander toen mijn grootouders op de Burgemeester Vullerstraat 8 woonde.

Telefoonnummer: 06-58844372

Mail: gaphoeben@gmail.com

9. Benno

26 mei 2024 | 21:34

Ik dacht dat bouwvakkers alleen maar teksten op de muur schreven al ze zitten te s.....n

10. Toos

27 mei 2024 | 5:17

Pierre Truijen heeft een electro zaak gehad op Ospel, die is er nog steeds woont zijn zoon. Op de foto staat zijn zus die sluiswachter is geweest aan de Niesakkerbrug. Pierre had een broer en zus. Zijn broer heeft een kruidenierswinkel op budshop gehad, Pierre is in 1980 met de auto in het kanaal terecht gekomen en overleden. Tussen de Hoebebrug en Sluis.

11. Peter Van den Heuvel

27 mei 2024 | 9:35

Zover ik weet is meester Gielen nooit hoofd geweest van de Lambertus school. Eerst Mertens toen mijn vader en daarna Schreurs, enz

12. Elke Nieskens

27 mei 2024 | 13:56

Mijn vader Ton Nieskens (zoon van Meester Hans Nieskens) herkent de plek in het huis, maar heeft de teksten zelf nooit gezien. Opa en oma waren wel de eerste bewoners van huisnummer 10. Maar toen zij het huis betrokken, waren de bouwvakkers al weg, zegt hij.

Ook weet hij te vertellen dat in de zijkant van het huis de granaatscherven nog in zitten.

Bijzonder is ook, dat precies nu, ik (kleindochter van Hans en Betsy Nieskens) in een openluchttheaterstuk speel, wat gaat over een huis in de oorlog. En over de mensen die er tijdens de oorlog en nu in 2024 wonen. En wat zij gemeen hebben en welke dilemma's ze tegenkomen. Maar de overeenkomst met een huis, de tweedeling in het huis, en haar tekenen van de oorlog is heel bijzonder!

Meer info op: <http://www.hethuis44-24.nl>.

13. Gerard Coolen

28 mei 2024 | 15:20

Hela Peter Van de Heuvel, oud klasgenoot van mij uit de beginjaren van de tijd dat je Pa inderdaad Meester Mertens opvolgde als nieuw Hoofd van de St Lambertusschool. In die tijd was meester Gielen meester van de 2é klas en meester Nieskens onderwijzer in de 5é klas. Meester Koumans had de 5é en meester Spierings de 3é – Ook was er nog een meester Van der Poel met deels 5é en 7é leerjaar in het zusterklooster. Eerste klas was meester Bongers ex Indon. sold. en later ook ex Indon. sold. Bijlmakers uit ook Strateris. Meester Schreurs was onderwijzer in de school van Nederweert Eind en was onze buurman op het adres Strateris 11 met kinderen Tijs en Fily. Hij was een fervent jager en had een Duitse staander als jachthond genaamd Bonny (maar dat terzijde allemaal) Bij de oprichting van de Verkenner in de blokhut achter het patronaatsgebouw (54/55 ?) Was de zoon van Nieskens Hub, PL; patoulje leider van mijn groep en hebben samen nog in de kersenboom bij juf Joosten (ongeveer bij Nieskens tegenover) met leider Ton Bosma, de verkenner geboden geoefend. (was heel aangenaam onder eten en

plukken van lekkere zwarte rijpe kersen). Wij zijn in '57 verhuisd naar Tilburg en zelf woon ik nu al 44jr. in België, maar Nederweert ligt nog steeds in mijn hart!! Groeten van hier ook aan jou broer en aan de beide Brinkmansen (indien ze nog in goeie gezondheid zijn want wij worden allemaal ook een jaartje ouder, ik zelf inmiddels 84jr. Laat maar eens iets weten? ze mogen mijn mail adres zeker doorgeven. Veel groeten van deze zijde!!

14. ToosP

15. 29 mei 2024 | 7:58

het zou wel heel mooi zijn als er weer historische rondleidingen in het dorp zouden mogen plaatsvinden en dat dan dit soort verhalen uitgedragen kunnen worden aan de mensen

16. Mieke Truijen-Scheepers

29 mei 2024 | 19:54

Mijn overleden echtgenoot Jan Truijen heeft een stamboom boek geschreven van de familienaam Truijen. Daar komt Pierre Truijen ook in voor. Als er interesse is voor het boek kan het bij mij opgehaald worden.(gratis)
Mieke Truijen.

17. Van de Schoor

30 mei 2024 | 13:53

Schoeën stökske van Alfons Bruekers.

18. Wullemke

7 juni 2024 | 12:16

Volgens mij is meester Gielen nooit hoofd van de school geweest